

Evanjelium podľa Jána, kap. 20, 19 – 29

Keď nastal večer toho dňa – prvého dňa po sobote – a tam, kde pobudli učeníci, boli dvere pevne zatvorené zo strachu pred Židmi, prišiel Ježiš, vstúpil medzi nich a povedal: „Mier buď s vami.“ A keď to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci boli nesmierne potešení, ako uvideli Pána. A znova im povedal: „Mier buď s vami. Ako mňa poslal Otec, tak teraz ja posielam vás.“ Po tých slovách na nich dýchol a povedal im: „Prijmite Ducha Svätého. Kedykoľvek odpustíte niekomu hriechy, majú mu byť odpustené, a kedykoľvek ich niekomu ponecháte, majú mu byť ponechané.“

Tomáš, jeden z Dvanástich, ktorý bol nazvaný Dvojča, nebol s nimi, keď Ježiš prišiel. Ostatní učeníci mu povedali: „Videli sme Pána.“ On im však odpovedal: „Kým neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch a kým sa ich nedotknem svojimi prstami a nevložím svoju ruku do rany v jeho boku, neuverím.“

O osem dní boli jeho učeníci opäť zhromaždení vnútri domu a Tomáš bol s nimi. Opäť prišiel Ježiš, hoci dvere boli zatvorené, vstúpil medzi nich a povedal: „Mier buď s vami.“ Potom povedal Tomášovi: „Pozdvihni svoj prst: hľa, moje ruky, a pozdvihni svoju ruku a dotkni sa môjho boku. Premôž nevieru, ale kiež vo svojom srdci nájdeš vieru.“ Tomáš mu odpovedal: „Môj Pán a môj Boh.“ Ježiš mu povedal: „Ty si uveril, pretože si ma zrel? Blahoslavení tí, čo v srdci nájdú vieru, aj keď ešte nezrú.“

Kázání faráře Josefa Adamce z 28. 4. 1946

Milí přátelé,

nepopsatelně slastný závan radostné naděje v budoucnost vane naší zemí od té doby, kdy poprvé se jí dotkly nohy Zmrtvýchvstalého.

Právě tyto dny, které nám připomínají, jak Zmrtvýchvstalý dlel viditelně mezi svými učedníky, vybízejí nás, abychom se snažili pochopiti Jeho nebeskou bytost, znásobují v nás touhu, aby nás mohl z mrtvých vstalý Kristus svou bytostí proniknouti tak, abychom i my svou vnitřní bytostí mohli býti účastní Jeho zmrtvýchvstání, aby i naše duše mohla jásat v důvěře ve svůj vývoj.

Tento velikonoční zážitek není samozřejmostí. Musíme si jej těžce a pracně vybojovati. Jako těžké hroudy a kameny brání životu a vzrůstu jarní květinky, tak množství námitek a pochybností našeho intelektu zasypávají jemný, éterný, velikonoční zážitek naší duše.

Velkou a rozhodnou pomocí může býti modernímu člověku Tomášův zážitek Zmrtvýchvstalého. Dnes se často používá úsloví „nevěřící Tomáš“, při čemž je tento učedník považován za příklad všeho pochybování ve světě. Evangelium samo označuje ho za „dvojče“, což v první řadě může být chápáno jako označení jeho rozdvojené bytosti, jedné, vnitřní, která touží přijmouti radostnou velikonoční zvěst, a druhé, zevní, která se vzpírá a chce důkazy. A mnohý křesťan si připadá v poměru k Tomášovi mnohem zbožnější a více věřící, neboť bez pochybností přijímá vše, co svaté Písmo zvěstuje o Zmrtvýchvstalém, o jeho zjevování a putování mezi učedníky. Tomáš musel Ho nejen viděti, nýbrž vložit svůj prst do Jeho ran, aby si byl jist touto jedinečnou událostí ve světě.

Je však, milí přátelé, dvojí pochybnost. Prvá z nedostatku úcty, z lhostejnosti a zásadního odmítání. Je to slabost duše člověka, která ze zásady popírá. Druhá z důslednosti proniknouti poznáním záhadu až do základu, z vnitřní svědomitosti, z hluboké

úcty a neochvějně, trvalé lásky. Pochybnost, která hledá veliké „ano“. Tvůrčí pochybnost, která člověka pobízí k stále nové a větší činnosti, až se mu objeví ono křišťálově jasné „ano“, tak veliké a nepochopitelné, překvapující a milostiplné, že jen s vnitřním zachvěním váhavě se odvažuje toto „ano“ uchopiti.

Takováto tvůrčí pochybnost naplňovala Tomáše. On chtěl Zmrtvýchvstalého zažítí, chtěl se Ho dotknouti, proniknouti do tajemství ran Kristových. Kdyby Tomášovo přání nebylo správné a odůvodněné, jistě by mu nebylo Zmrtvýchvstalým vyplněno.

Mnohému křesťanu se snad zdá požadavek Tomášův neskromný, náročný, smělý. Ale právě na bytosti Tomášově můžeme se naučiti hluboké pravdě: Je-li skromnost, nenáročnost v zevních našich potřebách ctností, v duchovním smyslu jest nenáročnost, spokojení se s málem, s polovinou pravdy, znakem m a l o s t i , nevyspělosti duše, která nikdy nedosáhne vytouženého cíle.

Tomáš nepochyboval o tom, že Kristus žije po smrti jako duchová bytost dále. Spoluúčedníci mu však zvěstují, že směli uzříti Pána v z mrtvých vstalém těle, s ranami na ruku, nohou i boku. To znamenalo více než duchové bytí, více než Kristova duchová nesmrtnost v nebeských výšinách. Tomášův problém však jest, zda Kristus zůstal na zemi v těle, zda tu stále jest. Neboť kdo si zachoval z mrtvých vstalé tělo, ten náleží po všechny časy zemi.

To jest velikonoční zážitek Tomášův, jehož docílil tím, že tvůrčím pochybováním došel k poznání záhady zmrtvýchvstání Kristova až do základu. To jest jeho svědectví o tajemství zmrtvýchvstání ostatním učedníkům a zvláště nám, kteří se tak cítíme spříznění s jeho bytostí.

Svědectví Tomášovo: „Tys Pánem mé duše, Tys Bohem v mém bytí“ a odpověď Kristova: „Tomáši, nyní jsi našel v mém srdci mou sílu“, jest velikonoční dar, který může zcela naplniti naši duši. Neboť v těle z mrtvých vstalý Kristus jest náš Kristus. Jeho síla v našem srdci cítí naši radost, nese naši bolest. On jest s námi zcela jinak spojen než všechny ostatní božské bytosti, které neprožily bolest a smrt pozemského člověka.

Má-li moderní člověk tvůrčí pochybnost Tomášovu a jeho horoucí touhu po Zmrtvýchvstalém, smí se Ho dotýkati v substancích chleba a vína. Smí se s Ním v svatém přijímání sjednotit a „ucítit v srdci Kristovu mocnou sílu“. U oltáře smí též přijmouti žehnající pozdrav Zmrtvýchvstalého: „Mír buď s tebou“.

Nyní může být jeho vědomí, jako vědomí Tomášovo, posvěceno poznáním velikého tajemství bytosti Kristovy, neboť uzřel rány na Jeho stále žehnajících rukou. Uzřel rány na Spasitelových nohou, jimiž putuje po zemi mezi osudy lidí. Směl vložit prst do Jeho zlobou lidí probodeného, avšak láskou hořícího srdce.

Může se proměnit ve velikonočního člověka, v křesťana, jenž v tomto novém, dosud neslýchaném smyslu může prožítí nejvyšší zážitek: „Kristus ve mně“, Jeho rány ve mně, Jeho Golgota, Jeho zmrtvýchvstání ve mně.

A tak apoštol Tomáš, jako pravý strážce zážitku velikonočního, nyní ale volá k člověku: Neustávej na prvním zážitku, jdi až do posledních důsledků, pronikni svým poznáním tajemství Golgoty, dej celou svou bytost proniknout mysteriem Golgoty, tělem Zmrtvýchvstalého, neboť dokud neužřím v tvé duši, v tvých rukou, Jeho bodení hřebů a nevlořím prst do Jeho rány v tvém éterném srdci, nikoli neuvěřím v tvé vzkříšení. Neboť jedině v t o b ě Kristovy rány hojí každou slabost a nemoc hříchu člověka a krvácející srdce Kristovo v t o b ě jest zřícím orgánem pro jeho božskou, spásnou moc na zemi.

Ano, budiž tak.